

Katarzyna Paduch  
Warszawa

## UMOWA W SPRAWIE DRUKU DZIEŁA KS. FRANCISZKA MICHAŁA LEŚNIEWSKIEGO PRZEZ TOMASZA PILLERA Z 1790 ROKU

W dokumentach archiwalnych pałacu w Podhorcach, przechowywanych obecnie w Archiwum Narodowym w Krakowie, oddział na Wawelu, zachowała się umowa na druk dzieła *Sandomiriani, inter arcades deiphili ismariensis, lyrica, elegiae et epigrammata selectiora* autorstwa jezuita Franciszka Michała Leśniewskiego (1720–po 1790) z 28 kwietnia 1790 r.<sup>1</sup> Dokument znajduje się w księdze zatytułowanej *Miscellanea*, w której zapisywano różnego rodzaju instrukcje, inwentarze, kontrakty, umowy, notatki, kopie listów, a także pisma polityczne z lat 1777–1791<sup>2</sup>.

Umowa ta dostarcza nowych, cennych informacji na temat działalności drukarni rodziny Pillerów oraz związku drukarni z ośrodkiem kulturalno-politycznym, jakim w tym czasie była rezydencja podhorecka hetmana Wacława Rzewuskiego (1706–1779), a później jego syna, hetmana Seweryna Rzewuskiego (1743–1811)<sup>3</sup>.

Umowa na druk dzieła *Sandomiriani* została sporządzona 28 kwietnia 1790 r. we Lwowie. Z treści prezentowanej umowy wynika, iż zawarta została między drukarzem Tomaszem Pillerem a kanonikiem katedralnym lwowskim, proboszczem zamku lwowskiego jezuitą Michałem Idziellewiczem (1743–po 1796), który prawdopodobnie pośredniczył w zawarciu umowy reprezentując hetmana Seweryna Rzewuskiego, mecenasa Franciszka Michała Leśniewskiego<sup>4</sup>. Z informacji zawartych

<sup>1</sup> *Drukarze dawnej Polski od XV do XVIII wieku: Małopolska – Ziemia Ruskie*, z. 6, oprac. A. Kawecka-Gryczowa, K. Korotajowa, W. Krajewski, Wrocław–Kraków 1960, s. 183; Umowa na druk dzieła *Sandomiriani* Franciszka Michała Leśniewskiego zawarta pomiędzy kanonikiem katedralnym ks. Michałem Idziellewiczem a drukarzem lwowskim Tomaszem Pillerem, dnia 28 kwietnia 1790 r., *Miscellanea* 1777–1791, Archiwum Narodowe w Krakowie (dalej: ANKr), Archiwum Sanguszków (dalej: Arch.Sang.), sygn. Podh. II 96, s. 127–128.

<sup>2</sup> *Miscellanea* 1777–1791, ANKr, Arch.Sang., sygn. Podh. II 96, s. 1–154.

<sup>3</sup> Umowa na druk dzieła *Sandomiriani*, s. 127–128.

<sup>4</sup> *Idziellewicz Michał (1743–po 1796)*, w: *Encyklopedia wiedzy o jezuitach na ziemiach Polski i Litwy 1564–1995*, opr. L. Grzebień, Kraków 2004, s. 225; Umowa na druk dzieła *Sandomiriani*, s. 127; B. Natoński, *Franciszek Michał Leśniewski (1720–po 1790)*, w: *Polski słownik biograficzny*, t. 17, red. E. Rostworowski, Wrocław 1972, s. 173–174.

w kontrakcie wynika, iż dzieło wydano prawdopodobnie w 510 egzemplarzach, gdyż w dokumencie zanotowano szczegółowo, iż ma zostać wydrukowane w 255 egzemplarzach na papierze regalowym, a także w 255 egzemplarzach na papierze klejonym białym<sup>5</sup>. W kontrakcie zapisano również punkty dotyczące jakości druku. Typograf lwowski Tomasz Piller zobowiązał się wydrukować to dzieło z należytą starannością, zwracając szczególną uwagę na to, aby druk był odpowiednio odbijany, kolor czarny druku jednolity, mocno dociśnięty, a wiersze równo wydrukowane<sup>6</sup>.

Wspomniany Tomasz Piller (zm. 1796) był synem prężnie działającego drukarza lwowskiego Antoniego Pillera, który w 1772 r. przyjechał z Wiednia do Lwowa, gdzie miał wydawać druki rządowe w języku niemieckim. Działalność we Lwowie rozpoczął we wrześniu 1773 r. Od początku swojej pracy, jak zauważa Maria Zawialska, drukarnia Pillera wyróżniała się wyposażeniem oraz produkcją<sup>7</sup>. Antoni Piller otrzymał tytuły: „typografa gubernialnego J. C. K. Mci.”, a także „drukarza uniwersyteckiego”<sup>8</sup>. Silna pozycja oraz prężna działalność drukarni przyczyniła się do upadku innych lwowskich drukarni: jezuickiej w 1773 r., franciszkańskiej w 1774 r. oraz drukarni Bractwa św. Trójcy w 1786 r.<sup>9</sup> O dynamice rozwoju drukarni Pillera może świadczyć to, iż w ciągu ośmiu lat wydrukował około 70 dzieł<sup>10</sup>. Po śmierci Antoniego Pillera zakładem początkowo kierowała jego żona – Józefa Piller (zm. 1786), zaś od 1784 r. w prowadzeniu zakładu matce pomagał syn Tomasz (zm. 1796). W latach 1787–1796 drukarnia rodziny Pillerów wydała około 116 dzieł<sup>11</sup>.

Drukarnia pod kierownictwem Tomasza Pillera nadal rozwijała się bardzo prężnie. Zakupił on czcionki drukarskie w języku greckim i hebrajskim. Nie bez wpływu na działalność drukarni było posiadanie przez Tomasza Pillera tytułów: drukarza arcybiskupiego, gubernialnego, a także szkolnego. Po śmierci matki w 1786 r. samodzielnie kierował on drukarnią, zaś w 1790 r. do prowadzenia firmy dołączył brat Tomasz, Józef Piller (zm. 1824)<sup>12</sup>. W tym czasie, jak zauważa Alodia Kawecka-Gryczowa, bracia wspólnie prowadzili drukarnię, która stała się poważną instytucją wydawniczą, dysponującą własną papiernią w Szkle oraz księgarnią we Lwowie<sup>13</sup>.

W swoim opracowaniu Kawecka-Gryczowa podaje, iż jednym z ciekawszych druków wydanych w oficynie Tomasza i Józefa Pillerów było wspomniane wyżej dzieło *Sandomiriani* autorstwa Franciszka Michała Leśniewskiego, stanowiące zbiór elegii, liryków, epigramów<sup>14</sup>. Pełny tytuł dzieła Leśniewskiego, wydrukowany

<sup>5</sup> Umowa na druk dzieła *Sandomiriani*, s. 127.

<sup>6</sup> Tamże.

<sup>7</sup> M. Zawialska, *Piller Antoni (zm. 1781)*, w: *Słownik pracowników książki polskiej*, red. I. Treichel, Warszawa–Łódź 1972, s. 679.

<sup>8</sup> *Drukarze dawnej Polski*, s. 178; M. Zawialska, *Piller Antoni*, s. 679.

<sup>9</sup> Tamże.

<sup>10</sup> *Drukarze dawnej Polski*, s. 178; M. Zawialska, *Piller Antoni*, s. 679.

<sup>11</sup> Tamże.

<sup>12</sup> *Drukarze dawnej Polski*, s. 181–183; M. Zawialska, *Piller Antoni*, s. 679.

<sup>13</sup> Tamże; *Drukarze dawnej Polski*, s. 182–183.

<sup>14</sup> Tamże, s. 183.

na karcie tytułowej, brzmi: *Sandomiriani, inter arcades deiphili ismariensis, lyrica, elegiae et epigrammata selectiora; accedit de perpetuo humani generis consensu in confitendo, quod Deus sit, dissertatio*<sup>15</sup>. Zaś informacja o drukarni: „Leopoli. Typis Pillerianis” wskazuje, iż była to drukarnia rodzinna Pillerów, która w ten sposób podpisywała dzieła wychodzące spod jej pras drukarskich<sup>16</sup>.

Michał Franciszek Leśniewski poświęcił swoje dzieło hetmanowi Sewerynowi Rzewuskiemu. W utworze na początkowych kartach znajduje się dedykacja wychwalająca umiejętności wojskowe hetmana oraz potwierdzające jego udział w wydaniu dzieła. Czytamy m.in.:

Illustrissimo Duci Revuscio Editionem hanc adurgenti, aeternum devinctus Poeta Auctor, salutem, et gratias immortales. Inclyte DUX, DUX Pacis honos, Dux gloria belii, Quam decorant sertis Mars et Apollo suis, TU mea, lucifugis pridem data munera blattis, Ducere et aeternum carmina iussa situm...<sup>17</sup>.

Fragment ten można przetłumaczyć następująco:

Najświetniejszemu Wodzowi Rzewuskiemu, naciskającemu na wydanie tego [dzieła], nieustannie posłuszny poeta-autor [składa] dedykację i niezmiennie wyrazy wdzięczności. Sławny wodzu, wodzu, honorze pokoju, wodzu, chwało wojny, Którego uświetniają swymi wieńcami Mars i Apollo, TY [sprawiasz], że moje, od dawna złożone w darze unikającym światła dziennego molom, Pieśni otrzymują i wieczną pozycję uznanych...

Umieszczenie na samym początku dzieła dedykacji oraz wiersza sławiącego hetmana potwierdza, iż Seweryna Rzewuskiego oraz jezuitę Franciszka Michała Leśniewskiego łączyły silne więzi. Dedykacja ta stanowiła także podziękowanie za wsparcie wydania dzieła. Trudno jednoznacznie powiedzieć, jak przebiegała relacja pomiędzy Rzewuskim a Leśniewskim. Najprawdopodobniej obu łączyło zainteresowanie literaturą i poezją, a hetman był swoistym mecenasem Leśniewskiego<sup>18</sup>.

W dziele, jak wymienia Karol Estreicher, zostały zamieszczone okolicznościowe wiersze na cześć hetmana Seweryna Rzewuskiego, a także hetmana Wacława Rzewuskiego oraz m.in. Józefa Aleksandra Jabłonowskiego (1711–1777), Ignacego Krasickiego (1735–1801), Józefa Załuskiego (1702–1774), Grzegorza Piramowicza (1735–1801). W zbiorze wierszy znajdują się również wiersze odnoszące się do rzezi Horyń, kaplicy podhoreckiej czy Biblioteki Załuskich<sup>19</sup>.

<sup>15</sup> F.M. Leśniewski, *Sandomiriani, inter arcades deiphili ismariensis, lyrica, elegiae et epigrammata selectiora; accedit de perpetuo humani generis consensu in confitendo, quod Deus sit, dissertatio*, Lwów 1790, Biblioteka Jagiellońska, BJ. St. Dr. 390125 I, s. 1.

<sup>16</sup> Tamże; M. Zawiańska, *Piller Antoni*, s. 679.

<sup>17</sup> *Sandomiriani*, Biblioteka Jagiellońska, BJ St. Dr. 390125 I, s. 4.

<sup>18</sup> B. Natoński, *Franciszek Michał Leśniewski*, s. 173–174; K. Maksimowicz, *Młodość i początki aktywności publicznej Seweryna Rzewuskiego*, „Ze Skarbca Kultury” 1989, z. 48, s. 87.

<sup>19</sup> K. Estreicher, *Bibliografia polska XIX stulecia*, t. 21, Kraków 1906, s. 198.

Autorem wspomnianego dzieła był jezuita, poeta oraz tłumacz Franciszek Michał Leśniewski. W latach 1745–1749 ukończył on studia teologiczne w Kolegium św. Piotra i Pawła w Krakowie. Następnie z rąk biskupa Michała Kunickiego (1698–1751) otrzymał święcenia kapłańskie 24 czerwca 1748 r. Po ukończeniu studiów Leśniewski związał się ze Lwowem. W latach 1750–1751 był profesorem retoryki, zaś w latach 1752–1761 profesorem i wychowawcą w seminarium duchownym w Jarosławiu, następnie w Krasnymstawie i Ostrogu. Po kasacie zakonu jezuitów w 1773 r. został wyznaczony przez Komisję Edukacji Narodowej na dyrektora szkoły w Krzemieńcu. W 1774 r., na skutek konfliktu z lustratorami szkoły, osiadł na dworze rodziny Rzewuskich w Podhorcach, gdzie – jak zaznacza Krystyna Maksimowicz – Leśniewski pełnił rolę nadwornego poety. Długoletnia przyjaźń i kontakty z rodziną Rzewuskich przyczyniły się do wydania dzieła *Sandomiriani*, a według Bronisława Natońskiego to właśnie na życzenie i koszt hetmana Seweryna Rzewuskiego został wydany wspomniany zbiór wierszy. W kilka lat po opublikowaniu dzieła Michał Franciszek Leśniewski zmarł w pałacu podhoreckim pod opieką swojego protektora Seweryna Rzewuskiego<sup>20</sup>.

Pałac w Podhorcach należał do rodziny Rzewuskich od 1718 r., kiedy to hetman polny koronny Stanisław Mateusz Rzewuski (1662–1728) zakupił rezydencję w Podhorcach od królewicza Konstantego Sobieskiego (1680–1726). Po śmierci Stanisława Mateusza Rzewuskiego w 1728 r. pałac podhorecki otrzymał jego syn Wacław Rzewuski<sup>21</sup>. W długoletniej historii pałacu nastał wówczas okres jego najświetniejszego rozwoju. Hetman Wacław Rzewuski stworzył w Podhorcach wspaiałą rezydencję magnacką, stanowiącą ośrodek kulturalno-polityczny. W pałacu założył bibliotekę liczącą około 2 tys. dzieł, archiwum rodzinne Rzewuskich, a także zebrał dokumenty po rodzinie Koniecpolskich. W rezydencji działały teatr oraz nadworna kapela<sup>22</sup>. Należy zaznaczyć, iż hetman zgromadził w pałacu także ogromną kolekcję obrazów, której stan liczbowy według inwentarza z 1768 r. – jak ustalili badacze kolekcji podhoreckiej Jan K. Ostrowski oraz Jerzy T. Petrus – wynosił około 900 dzieł<sup>23</sup>. Rezydencja hetmana, a zarazem jego główna siedziba rodowa od

<sup>20</sup> B. Natoński, *Franciszek Michał Leśniewski*, s. 173–174; K. Maksimowicz, *Młodość i początki aktywności*, s. 87.

<sup>21</sup> R. Aftanazy, *Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej*, t. 7, Wrocław–Warszawa–Kraków 1995, s. 429; K. Bańburski, A. Szpunar, *Zamek w Podhorcach w posiadaniu Rzewuskich i Sanguszków*, „Zamojsko-Wołyńskie Zeszyty Muzealne” 2004, t. 2, s. 139; W. Kryczyński, *Zamek w Podhorcach*, Złoczów 1894, s. 18.

<sup>22</sup> K. Bańburski, A. Szpunar, *Zamek w Podhorcach*, s. 141–144; R. Aftanazy, *Dzieje rezydencji*, s. 441–442; E. Chwalewik, *Zbiory polskie*, t. 2, Warszawa–Kraków 1927, s. 68; Z. Zielińska, *Rzewuski Wacław Piotr (1706–1779)*, w: *Polski słownik biograficzny*, t. 34, red. H. Markiewicz, Wrocław–Warszawa–Kraków 1992–1993, s. 178; T. Krzyżewski, *Rzewuski Wacław (1706–1779)*, w: *Słownik pracowników książki polskiej*, red. I. Treichel, Warszawa–Łódź 1972, s. 781–782; J.M. Marszałka, *Biblioteka i archiwum Sanguszków: zarys dziejów*, Tarnów 2000, s. 128–129.

<sup>23</sup> J.K. Ostrowski, J.T. Petrus, *Podhorce: dzieje wnętrz pałacowych i galerii obrazów*, Kraków 2001, s. 37; Inwentarz pałacu w Podhorcach 1768–1769, ANKr, Arch.Sang., sygn. Podh. II 65, s. 1–176.

1729 r., zaliczana była wówczas do grona najwspanialszych siedzib rodowych doby staropolskiej<sup>24</sup>. Warto wspomnieć, że pałac w Podhorcach w XVIII oraz XIX w. nazywano „Wawelem Wschodu”, „Wawelem Podola” czy też „Pomnikiem Dawnego Rycerstwa”<sup>25</sup>.

W tym czasie w pałacu działała także drukarnia, niestety, o jej działalności nie wiadomo zbyt wiele. Według ustaleń Kaweckiej-Gryczowej hetman Rzewuski założył w pałacu drukarnię po 1760 r.<sup>26</sup> Nie ulega również wątpliwości, jak wskazała badaczka, iż drukarnia pałacowa miała służyć do publikowania własnych utworów hetmana, była zatem próbą uniezależnienia się od strony wydawniczej od innych działających wówczas drukarni<sup>27</sup>. Hetman swoje dzieła drukował przede wszystkim w oficynach w Warszawie, Lwowie, a także Poczajowie<sup>28</sup>.

Jednakże w założonej przez siebie drukarni pałacowej hetman nie wydał drukiem żadnego ze swych dzieł. Wątpliwości co do oficyny wydawniczej pojawiają się, jak zauważa Tadeusz Krzyżewski, przy tytule, który wymienia w swoim opracowaniu Jerzy Samuel Bandtkie (1768–1835). Bibliograf w *Historii drukarni w Królestwie Polskim i Wielkim Xięstwie Litewskim jako i w krajach zagranicznych, w których polskie dzieła wychodziły* wspomina, iż w drukarni podhoreckiej wydrukowano w 1766 r. dzieło Franciszka Michała Leśniewskiego *Carmen nuptiale Joanni Chodkiewicz et Ludovicae Rzewuska*<sup>29</sup>. Drukarnia powstała, jak zaznacza Kawecka-Gryczowa, w pierwszych latach panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, kiedy to hetman Rzewuski aktywnie angażował się w sprawy polityczne. Działalność polityczna przyczyniła się do uwięzienia hetmana. Podczas jesiennego sejmku, 5 października 1767 r. stanął po stronie biskupa Kajetana Sołtyka (1715–1788), który w swym przemówieniu przeciwstawił się przyznaniu równouprawnienia politycznego innowiercom. W następstwie swych działań politycznych Wacław Rzewuski został aresztowany w nocy z 13 na 14 października 1767 r. i zesłany na pięcioletnią niewolę do Kaługi. Po powrocie z niewoli nigdy już nie powrócił do rezydencji podhoreckiej<sup>30</sup>. Zaś drukarnię, jak ustaliła Zofia Zielińska, zakupił w 1772 r. wspomniany wcześniej typograf lwowski Antoni Piller (zm. 1781)<sup>31</sup>.

Zaprezentowana w niniejszym artykule umowa na druk jednego z najwspanialszych dzieł jezuita Franciszka Michała Leśniewskiego dostarcza nowych informa-

<sup>24</sup> K. Bańburski, A. Szpunar, *Zamek w Podhorcach*, s. 141.

<sup>25</sup> A.P. Pijanowski, *Podhorce*, „Nowa Szkoła” 1997, nr 9, s. 56; J.M. Marszalska, *Biblioteka i archiwum Sanguszków*, s. 129.

<sup>26</sup> *Drukarze dawnej Polski*, s. 178, 186.

<sup>27</sup> Tamże, s. 186.

<sup>28</sup> Tamże; Rzewuski Wacław (1706–1779), w: *Bibliografia literatury polskiej „Nowy Korbut”*, t. 6, cz. 1: *Oświecenie*, opr. E. Aleksandrowska, [Warszawa] 1970, s. 138–143.

<sup>29</sup> *Drukarze dawnej Polski*, s. 186; J.S. Bandtkie, *Historia drukarni w Królestwie Polskim i Wielkim Xięstwie Litewskim jako i w krajach zagranicznych, w których polskie dzieła wychodziły*, t. 2, Kraków 1826, s. 59–61; T. Krzyżewski, *Rzewuski Wacław*, s. 781.

<sup>30</sup> *Drukarze dawnej Polski*, s. 186; Z. Zielińska, *Rzewuski Wacław Piotr*, s. 176.

<sup>31</sup> Tamże, s. 178.

cji odnośnie okoliczności wydania wspaniałego dzieła literatury polskiej, wskazuje m.in. na więzi przyjaźni i być może „pewnej zależności” jakie łączyły Seweryna Rzewuskiego z Leśniewskim. Potwierdzeniem tego faktu jest też odnaleziony egzemplarz umowy zawartej między typografem Tomaszem Pillerem a kanonikiem Michałem Idziellewiczem, który – jak można sądzić – działał w imieniu Seweryna Rzewuskiego.

**UMOWA NA DRUK DZIEŁA SANDOMIRIANI KS. FRANCISZKA  
MICHAŁA LEŚNIEWSKIEGO PRZEZ TOMASZA PILLERA  
ZAWARTA 28 KWIETNIA 1790 R. WE LWOWIE  
[MISCELLANEA 1777–1791, ARCHIWUM NARODOWE W KRAKOWIE,  
ARCHIWUM SANGUSZKÓW, SYGN. PODH. II 96, S. 127–128]**

Między W[ielmożnym] JMc księdzem Michałem Idziellewiczem<sup>32</sup> kanonikiem katedralnym lwow[skim] a JMc Panem Tomaszem Pillerem<sup>33</sup> uprzywilejowanym typografem na drukowanie dzieła Francisci Michaelis Lesniowa<sup>34</sup> Sandomiriani<sup>35</sup> etc. Staął następujący kontrakt, iż wspomniany W[ielmożny] JMc ks. kanonik daje zaraz złotych reńskich sto na 10 arkuszy, z których odebranych teraz pokwitowanych zostaje, a za drugą połowę po odebranym całym dziele, którego mniema, że wyjdzie koło arkuszy 20 mniej lub więcej. Każdy arkusz zapłaci po reńskich 10. Obliguje się – zaś JMc Pan [Tomasz] Piller ma oddać egzemplarze na papierze regałowym 255, na papierze klejonym białym drugie tyle, to jest 255, a wszystkich in 4to 510 [egzemplarzy], których to obydwóch próby podpisał jako i druku, którymi jednostajnie jako też i na papierze jednostajnym w tusz opisanym za curiere roku, tygodniem lub dwoma później lub prędzej wszystkie egzemplarze porządnie ułożone i związane oddać. Korektę zaś pierwszą i ostatnią do zakrystii katedralnej odesłać, w uprzedniej zaś doglądać, aby było dobrze poprawione, a na ostatnią [chwile] omyłek nie zostawiono. Druk, aby był należycie czarny, dobrze odbijany, z równością wierszy zgoła ze wszelką dokładnością

<sup>32</sup> Michał Idziellewicz (1743–po 1796) – jezuita, autor kazań okolicznościowych. Po kasacie zakonu jezuitów profesor retoryki, a później filozofii w Akademii Lwowskiej. Pełnił także godność proboszcza zamku lwowskiego; zob.: *Idziellewicz Michał*, s. 225.

<sup>33</sup> Tomasz Piller (zm. 1796) – drukarz oraz księgarz lwowski. Od 1790 r. prowadził rodzinną oficynę wydawniczą wspólnie z bratem Józefem; zob.: M. Zawalska, *Piller Tomasz (zm. 1796)*, w: *Słownik pracowników książki polskiej*, red. I. Treichel, Warszawa–Łódź 1972, s. 679.

<sup>34</sup> Franciszek Michał Leśniewski (1720–po 1790) – jezuita, poeta, tłumacz. Utrzymywał kontakty z przedstawicielami rodziny Rzewuskich: hetmanem Wacławem Rzewuskim oraz jego synem hetmanem Sewerynem Rzewuskim; zob.: B. Natoński, *Franciszek Michał Leśniewski*, s. 173–174.

<sup>35</sup> Pełny tytuł dzieła: *Sandomiriani, inter arcades deiphili ismariensis, lyrica, elegiae et epigrammata selectiora; accedit de perpetuo humani generis consensu in confitendo, quod Deus sit, dissertatio.*

cią pod odpowiedzialnością przyzwoitego urzędu i nagrodą. Z jakichkolwiek ze strony drukarni mogącej trafić się szkody dopełnię w czasie wyrażonym tego kontraktu obowiązaniem się i nadto przyciśnieniem zwykłych pieczęci i przy świadkach strony obydwie podpisują się.

Dat[um] we Lwowie dnia 28 kwietnia 1790 roku. Ks. Michał Idziellewicz kanonik katedralny lwowski, jako świadek podpisuje się A. Nanowski<sup>36</sup>, Thomas Piller

#### SUMMARY

#### AGREEMENT ON THE PRINTING OF THE WORK OF FR. FRANCISZEK MICHAŁ LEŚNIEWSKI BY TOMASZ PILLER FROM 1790

The article describes an agreement concluded between a Lvov printer Tomasz Piller (d. 1796) and canon Michał Idziellewicz (1743–after 1796) on the edition of the work *Sandomiriani* by Jesuit Father Franciszek Michał Leśniewski (1720–after 1790). The contract for the work edition was signed on 28 April 1790. The discovered document provides new information about the circumstances of rendition of one of the greatest works of Leśniewski and points to the ties of friendship and dependence that bound the author of the work with Hetman Seweryn Rzewuski (1743–1811).

**Key words:** Franciszek Michał Leśniewski (1720–after 1790), *Sandomiriani*, hetman Seweryn Rzewuski (1743–1811), Podhorce, Tomasz Piller (d. 1796).

**Słowa kluczowe:** Franciszek Michał Leśniewski (1720–po 1790), dzieło *Sandomiriani*, hetman Seweryn Rzewuski (1743–1811), Podhorce, Tomasz Piller (zm. 1796).

---

<sup>36</sup> Skądinąd nieznanymi.